

VOLDA KOMMUNE

HØYRINGSBOK

**FRAMLEGG OM Å FLYTTE LAUVSTAD BARNEHAGE OG OPPRETTE
DALSFJORD OPPVEKSTSENTER**

Innhold

BAKGRUNN FOR SAKA	3
INNLEIING	3
FOLKE- OG ELEVTALSUTVIKLING	4
GEOGRAFI	5
LAUVSTAD BARNEHAGE	6
Bygg og uteområde	6
DALSFJORD SKULE	6
Bygg og uteområde	6
OPPVEKSTSENTER.....	7
VOLDA KOMMUNE SI BARNEHAGEDRIFT.....	8
OPPRETTING AV OPPVEKSTSENTER OG FLYTTING AV BARNEHAGEN.....	9
Leing	9
Leike- og opphaldsareal	9
Endring i skuledrifta	11
Spørsmål om privat barnehage	11
Økonomiske konsekvensar.....	12
BARNET SITT BESTE	13
OPNINGSTID OG FERJETIDER.....	14
SAKSHANDSAMINGSREGLAR.....	14

BAKGRUNN FOR SAKA

I møte 17. september 2026 vedtok kommunestyret å greie ut sak om å flytte Lauvstad barnehage til Dalsfjord skule og opprette Dalsfjord oppvekstsenter:

1. *Kommunestyret syner til handsaminga av budsjett og økonomiplanen for 2026 – 2029 og formannskapet sitt vedtak om vidare [oppfølging av pkt 13 i budsjettvedtaket](#).*
2. *Økonomiplanen viser store behov for store endringar prioriteringar av tenestene og eit omfattande utviklingsarbeid som vil røyve ved organisering, standard og nivå på tenestene i kommunen. Planen viser tiltak som ideelt ikkje er ynskelege, men nødvendige å utgreie vidare ut frå den situasjonen kommunen står i. Økonomiplanen legg føringar for budsjett og økonomiplan for perioden 2027 – 2030, der ein må sjå dei kommunale tenestene i eit heilskaplege og langsiktig perspektiv.*
3. *Kommunestyret syner til saksutgreiinga og vedtek å utgreie ei omgjering av Dalsfjord skule til oppvekstsenter. Kommunestyret legg til grunn at Lauvstad barnehage vert flytta frå Lauvstad til Dalsfjord skule. Som del av utgreiinga skal det gjennomførast ein høyringsrunde.*

INNLEIING

Volda kommune er i ein økonomisk situasjon som set krav til rasjonalisering av den samla drifta. Det er både naturleg og naudsynt at barnehage- og grunnskuledrifta vert vurdert. Drift av barnehagar og grunnskular ligg i kjerneområdet for det kommunale sjølvstyret, og det er opp til kommunestyret å vege ulike omsyn opp mot kvarandre.

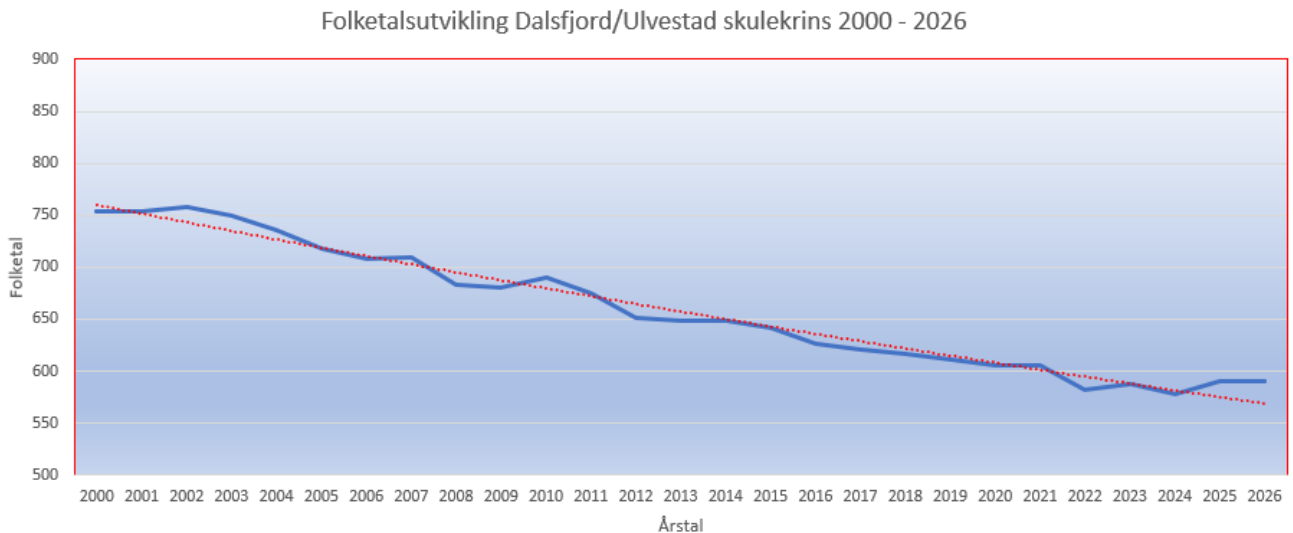
I Dalsfjorden ligg det til rette for ei samlokalisering av den offentlege skulen og barnehagen. Volda kommune har gjort ei stor investering i eit formålsbygg som ikkje vert fullt utnytta. Skulebygningen har potensiale til å ta inn barnehagen, og den samla eininga av barnehage- og skuledrift kan gjerast om til eit oppvekstsenter.

Ei samla vurdering av fleire tilstandsrapportar viser at Lauvstad barnehage i eit 1-3 års perspektiv har vedlikehaldsbehov estimert til ein plass mellom 352 000 og 517 000 kr. I eit 5 – 10 års perspektiv kring 1 700 000 kr.

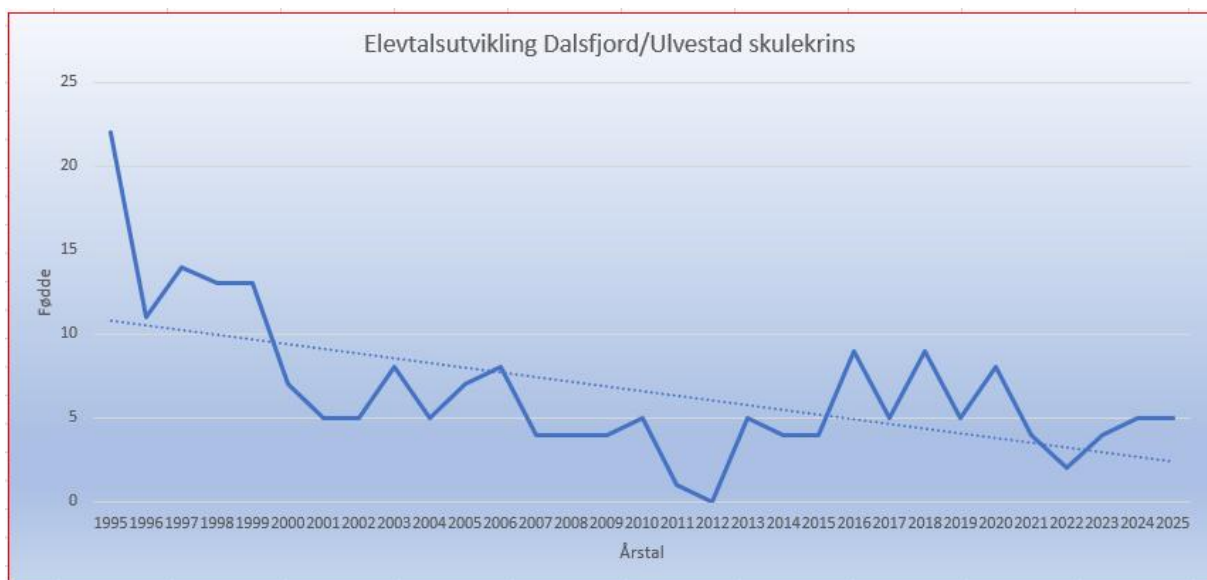
FOLKE- OG ELEVTALSUTVIKLING

Det er framtida sine behov som bør vere det styrande prinsippet i høve til organisering av barnehage- og grunnskuledrift i Volda kommune. Både barnehage- og skulestrukturen bør sjåast i samanheng med barnetalsutvikling og geografi.

I Dalsfjorden har folketalet gått ned dei siste 25 åra.

Elevtalstviklinga viser det same. Dei siste 30 åra er trendlinja fallande.

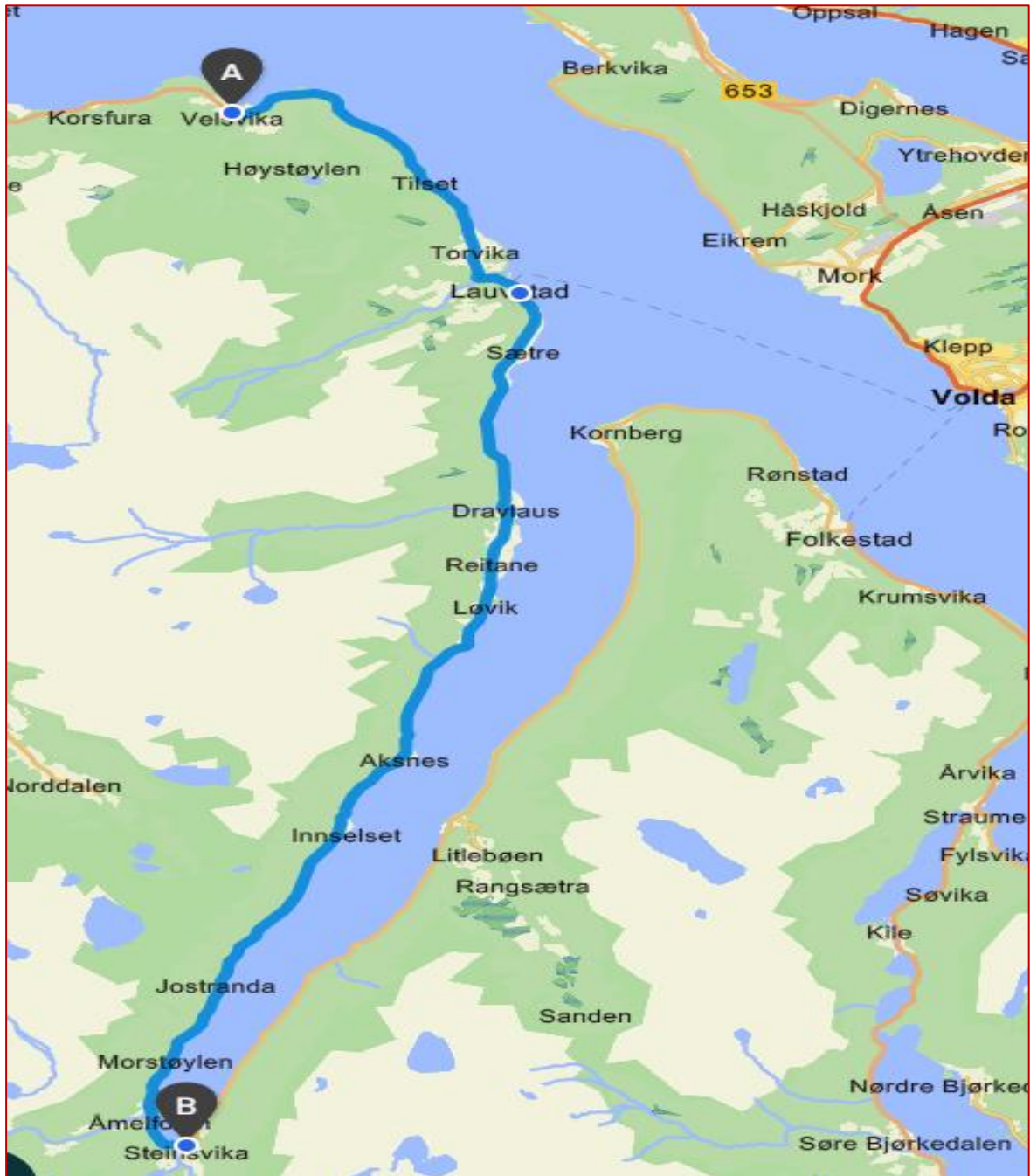

Basert på opplysningar frå Folkeregisteret

Kommunen må tilpasse drifta etter utviklinga i folke- og barnetal. Målet er ikkje berre å spare pengar, men også sikre stabile tenester det er ro kring over tid.

GEOGRAFI

Det er relativt store avstandar i krinsen kommunen skal gje eit barnehage- og skuletilbod. Frå Velsvik til Steinsvik er det nær 30 km. Geografisk er Dalsfjord skule plassert mest midt på strekninga mellom ytterpunktta i krinsen. På den andre sida er det 6,5 km frå skulen til ferjekaia, som er knutepunktet med tanke på pendling til Volda.

LAUVSTAD BARNEHAGE

Lauvstad barnehage vart stifta i 1997 med ei avdeling for barn i alderen 0-6 år. Barnehagen var foreldreeigd fram til 2003, då barnehagen vart kommunal. Samstundes vart ein korttidsbarnehage lokalisert i Dalsfjord skule lagt ned.

I dag er det 29 barn i Lauvstad barnehage som fordeler seg slik i alder:

1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
5	3	3	6	5	7

Pr 01.09.26 er det i år født 2 barn i Dalsfjorden.

Bygg og uteområde

Lauvstad barnehage vart bygd i 1997 med tilbygg i 2010 og 2013. Barnehagen har eit godt tilrettelagt uteområde.

Tilstandsrapportar viser at bygget står føre vedlikehaldsbehov. I eit kortare perspektiv (1-3 år) er det estimert til ein plass mellom 352 000 og 517 000 kr. I eit lengre perspektiv (5-10 år) er vedlikehaldsbehovet estimert til ein plass mellom 2 200 000 og 2 600 000 kr.

Eksisterande barnehagebygg er ikkje lenger tilpassa dagens krav til arbeidsmiljø og drift. Bygget har mangelfulle fasilitetar for tilsette, mellom anna avgrensa arbeidsplassar, utilstrekkelege møteromsløysingar og toalettfasilitetar som ikkje tilfredsstiller dagens standard og behov.

DALSFJORD SKULE

Dalsfjord skule er eit relativt nytt skulebygg som stod ferdig i 2012. Bygget inneheld klasserom, spesialrom, gymsal, symjebasseng og amfi. I tillegg har skulen eit stort uteområde godt eigna til lek og aktivitet.

Det er etablert ein privat skule i skulekrinsen som hovudsakleg rekrutterer elevar som har Dalsfjord skule som sin nærskule. Av 54 elevar i skulekrinsen er det 29 som går på den kommunale skulen, fordelt på 1. – 10. klasse.

Det gjer at skulen har stor restkapasitet, og har areal til å ta Lauvstad barnehage inn i skulebygget.

Bygg og uteområde

Skulebygget stod ferdig i 2012, og står fram som eit bygg med gode kvalitetar på alle måtar.

Det er godt tilpassa barn og elevar, og har spesialrom for naturfag, kunst og handverk, skulekjøken, gymsal, symjebasseng og amfi. Det er gode arbeidstilhøve for tilsette.

Skulen har eit stort uteområde med kunstgrasbane og leikeområde.

OPPVEKSTSENTER

Eit oppvekstsenter er ei ordning der barnehage, skule og skulefritidsordning er samlokalisert og definert som ei eining med felles budsjett, felles leiing og felles personale. Eit oppvekstsenter kan bruke personalet i barnehage, skule og skulefritidsordning slik det er mest formålstenleg så lenge kompetansekrava er stetta. Dette vil gje eit styrka fagmiljø som vil redusere sårbarheit og gje betre koordinering med andre tenester retta mot barn og unge.

Vert oppvekstsenteret drive i eitt og same bygg, vil kommunen redusere talet formålsbygg og slik frigjere ressursar til andre kjerneoppgåver i kommunen.

Eit oppvekstsenter i Dalsfjorden vil på kort sikt gje effekt i form av reduserte kostnader knytt til drift av barnehagebygget. Det ligg også ein potensiell gevinst i sal av barnehagen.

På kort sikt kan ein rekne effekt i form av reduserte administrasjonskostnader.

På lenger sikt vil ein kunne sjå assistent/fagarbeidarressurs på tvers av tenesteområda og gje høve til fleire heiltidsstillingar. Vidare får ein betre utnytting av støttetjenester som helsesjukepleiar og PP-rådgjevar.

Vidare ligg det til rette for ei rasjonell samdrift mellom barnehagen, skulen og skulefritidsordninga. Det vil ikkje minst legges til rette for ein god og trygg overgang frå barnehagen til skulen.

Når det kjem til barnehage- og grunnskuletilbod i rurale område som Dalsfjorden, handlar det om korleis kommunen kan gje barn og elevar eit godt barnehage- og skuletilbod sjølv om folketalet er lågt, avstandane er store og ressursane spreidde.

Det er tydelege mønster for korleis distriktskommunar løyser dette, og dei same prinsippa gjeld i heile landet:

- Mindre barnehagar
- Samdrift med skule
- Små barneskular
- Skulefritidstilbod knytt til skulen, drifta av få tilsette
- Ungdomssteg i kommunesenteret
- Skuleskyss ein del av kvardagen

Formålet er at tenestene er forsvarlege, stabile og berekraftige.

I Dalsfjorden ligg det til rette for samlokalisering av barnehage, skule og skulefritidsordning.

VOLDA KOMMUNE SI BARNEHAGEDRIFT

Volda kommune har ei dyr barnehagedrift. Økonomianalysen til Agenda Kaupang viser at Volda har ei barnehagedrift som kostar 22 mill meir enn snittet av kommunane i Kostragruppe 7.

Tjeneste	1120 Klepp	1121 Time	1520 Ørsta	1577 Volda	3220 Enebakk	3226 Aurskog-Høland	Gruppe 07
Administrasjon og Landbruk	7 mill.	16 mill.	1 mill.	0 mill.	-23 mill.	-8 mill.	-3 mill.
Barnehage	33 mill.	32 mill.	13 mill.	0 mill.	36 mill.	32 mill.	22 mill.
Barnevern	5 mill.	-7 mill.	0 mill.	0 mill.	-1 mill.	9 mill.	-3 mill.
Bolig	-4 mill.	-4 mill.	0 mill.	0 mill.	3 mill.	2 mill.	-4 mill.
Brann	9 mill.	8 mill.	3 mill.	0 mill.	6 mill.	6 mill.	4 mill.

To av kommunane som har ei meir økonomisk rasjonell drift er Aurskog-Høland og Enebakk. Tal barn i snitt pr kommunal barnehage er kanskje den viktigaste indikatoren på økonomisk effektiv drift, og der er det stor skilnad mellom Volda og Aurskog-Høland. Volda har 38,1 barn i snitt pr kommunal barnehage, medan Aurskog-Høland har 67,1. Vidare viser Kostratala at Aurskog-Høland ikkje oppfyller minstekravet til pedagogisk bemanning som er 44 %. Også Enebakk er langt i frå kravet til pedagogtettleik i sine barnehagar.

I Kostratala for 2025 finn ein andre indikatorar som forklarar meir kvifor det er så stor skilnad i utgiftene til barnehagedrift:

	Volda	Enebakk	Aurskog-Høland
Netto driftsutgifter pr innbyggjar 1-5 år	278 083	217 532	225 309
Energiutgifter førskulelokale og skyss utgifter pr kvadratmeter	168	201	96
Utgifter til reinhald pr kvadratmeter	454	358	386
Utgifter til driftsaktivitet pr kvadratmeter bygg	1153	1115	771
Del årsverk barnehagelærar	53,4 %	36,1 %	40,9 %

Det er også læring å sjå mot Ulstein kommune, som i desse dagar riggar seg for ei rasjonell og framtidsretta barnehagedrift. Sundgotmarka barnehage som er under bygging, vil ha kapasitet til 96 barn. Vidare vert Ulstein skule bygd om til Skeide barnehage med kapasitet til 120 barn.

Eitt av tiltaka kommunestyret har vedteke er å redusere pedagogtettleiken i barnehagane. Vidare er det vedteke å ta vekk ekstra bemanning i småbarnsavdelingar. Gjennomføringa av desse tiltaka er godt i gang, og dei vil redusere lønsutgiftene i barnehagedrifta.

Skal Volda kommune redusere kostnadene utover dette, må strategien vere ein framtidig struktur som aukar talet barn i snitt pr kommunal barnehage. Med reine ord tyder det ei større eining i sentrum, og samlokalisering av barnehagar og skular der det ligg til rette for det. Dette bør ha høg prioritet.

I Dalsfjorden ligg det til rette for ei slik samlokalisering. Volda kommune har gjort ei stor investering i eit formålsbygg som ikkje vert fullt utnytta. Skulebygningen har potensiale til å ta inn barnehagen, og den samla eininga av barnehage- og skuledrift kan gjerast om til eit oppvekstsenter.

I skulebygget er det mogeleg å frigjere det avgrensa arealet til barnehagedrift. Det avgrensa arealet utgjer om lag 193 rutemeter leike- og opphaldsareal. I tillegg kjem garderober og gangareal.

I tillegg vil barnehagebarna kunne få tilgang til skulekjøken, formingsrom, gymsal, amfi og symjebasseng. Når det kjem til bassenget, kan samdrift av barnehage og skule bidra til å forsvare drift av dette.

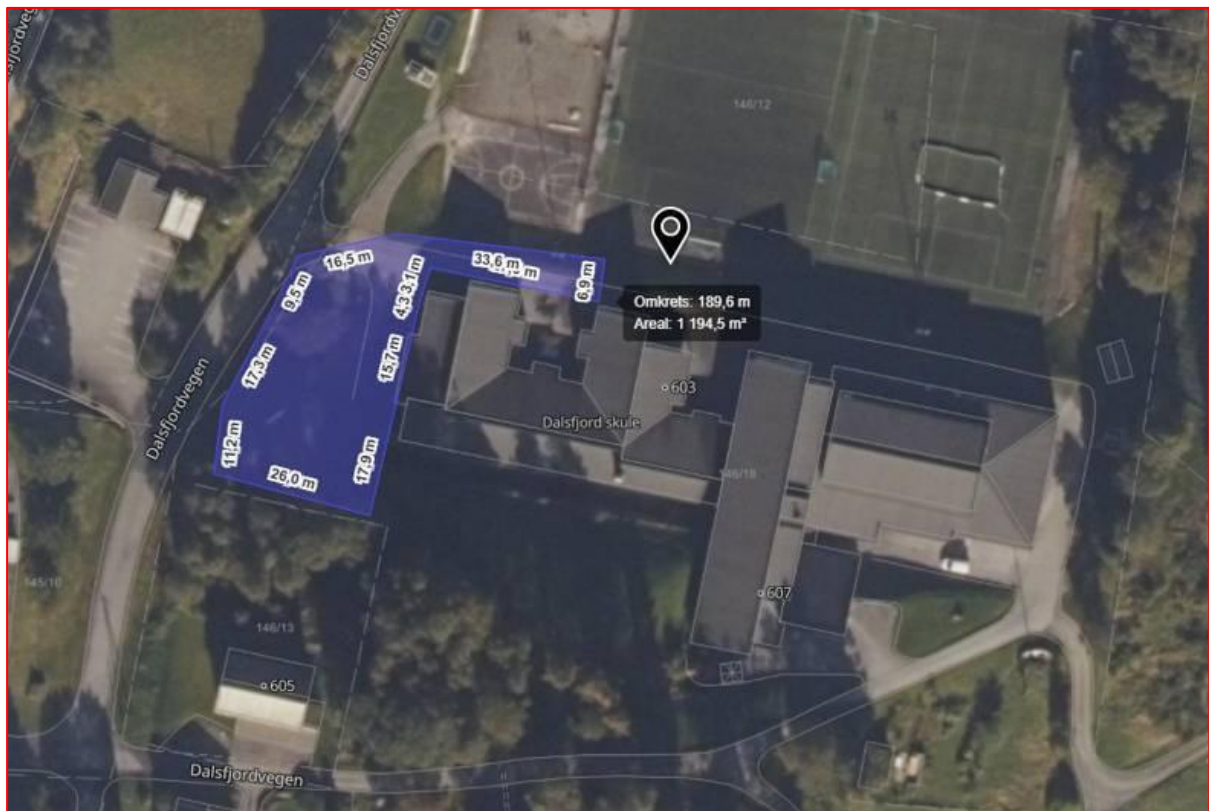
Slik administrasjonen vurderer det, opnar dette også for ei rasjonell samdrift med skulefritidsordninga.

Tilsette vil få gode fysiske arbeidsvilkår, med godt tilrettelagde arbeidsplassar og pauserom. Det er areal i bygget til å vurdere alternativt pauserom viss ein finn det naudsynt med omsyn til nærleik til barnegruppa.

Uteområdet ved Dalsfjord skule vil kunne legge tilhøva svært godt til rette for barnehagedrift. Skulen har eit stort og variert uteområde. Med nokre tilpassingar vil uteområdet kunne gje gode rammer for leik, utforskning og aktivitet. Også innandørs vil det vere behov for nokre mindre tilpassingar og innkjøp av noko utstyr før lokala er fullt ut tilrettelagde for barnehagedrift.

Nærleiken til både elevar og tilsette vil legge godt til rette for ein god og trygg overgang til skulen.

Ein må rekne med ei eingongsutgift knytt til inngjerding og tilpassing av uteområdet til barnehagen. For ein barnehage med inntil 35 barn, vil den rettleiande norma gje eit uteareal på mellom 840 m² og 1 155 m², avhengig av alderssamansetjinga. Eigedomsavdelinga har i si berekning lagt til grunn eit uteområde på om lag 1 200 m² som er skravert på biletet under.

I si berekning har eigedomsavdelinga lagt til grunn ein kombinasjon av gjenbruk og innkjøp av nytt utstyr der det er naudsynt for å sikre eit godt og variert tilbod for barn i ulike alder.

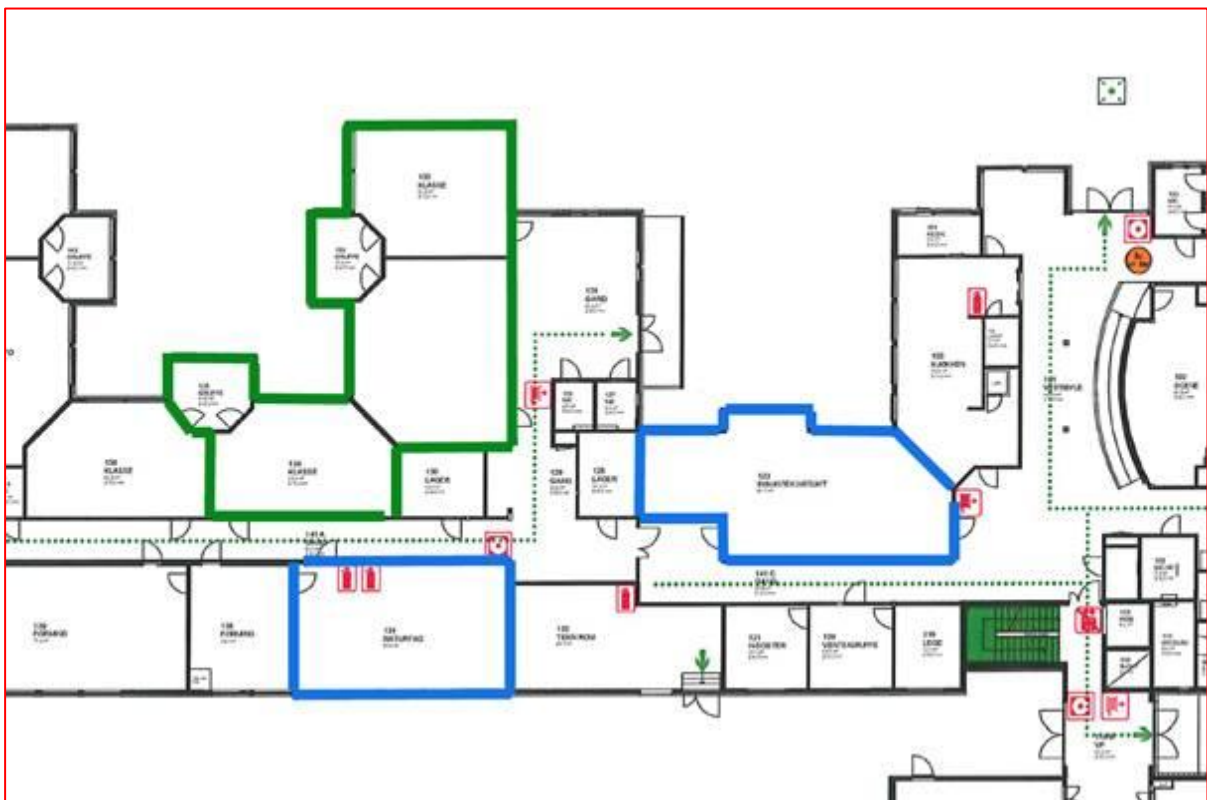
Førebels kalkyle viser ein kostnad på 1 774 850 kr eks. mva.

Administrasjonen sitt framlegg vil vere å setje av 1 000 000 kr til første steg i utarbeidinga av uteområdet. Når Lauvstad barnehage vert avhenda, vert 774 850 kr av salssummen sett av til ferdigstilling av uteområdet.

Parallelt vil ein søke kostnadsreduserande tiltak som tilrettelegging for dugnad og anna.

Endring i skuledrifta

Viss barnehagen vert teke inn i skulebygningen, må skulen flytte på sin aktivitet og bruke det som på planteikninga er merka blått som ordinære klasserom. Administrasjonen vurderer det som ei forsvarleg og tenleg løysing.

Spørsmål om privat barnehage

Administrasjonen er budd på at det kan kome spørsmål om etablering av privat barnehage. [Det ligg til kommunen å vurdere og avgjere](#) om det er behov for nye barnehageplassar i krinsen, jfr [barnehagelova](#). Vidare skal ein i vurderinga legge vekt på barnehagestrukturen i kommunen. Med andre ord ligg det til kommunen å avgjere om det vert gitt godkjenning til etablering av ein evt privat barnehage.

Økonomiske konsekvensar

Samlokalisering av barnehagen og skulen vil på kort sikt gje økonomisk innsparing hovudsakleg knytt til reduserte driftskostnader og redusert administrasjon.

Samstundes vil kommunen spare vedlikehaldskostnader som er pårekneleg i Lauvstad barnehage.

- Eldre bygg manglar ofte moderne lyddemping i tak og veggjar. Mange barn samla på små flater skaper eit konstant høgt støynivå som kan gje hovudverk og stress.
- Eldre bygg har ofte utdaterte ventilasjonsanlegg. Resultatet er tung, tørr og dårleg luft.
- Tronge garderobar, manglande arbeidsplassar og eigna møterom bidreg også til eit krevjande fysisk arbeidsmiljø for tilsette.

Viss kommunen som barnehageeigar vel å halde fram drifta i Lauvstad barnehage må ein rekne med investeringskostnader i bygningsmassen. Å flytte barnehagen til tidsmessige lokale i skulen vil gje ei framtidig innsparing som ikkje er konkretisert i oppsettet under.

Innsparing ved flytting av Lauvstad barnehage til Dalsfjord skule:

	Innsparing	Meirkostnad	Kommentar
Redusert administrasjon	260 000		
Reduserte driftskostnader bygg	180 000		
Samla årlig innsparing	440 000		

Uteområdet kan finansierast av unytta investeringsmidlar i 2026 som er sett av til uteområde i barnehagar og skular, kjent som «leikeplassmillionen».

Utan at det er talfesta, kan ein forvente at samdrift mellom barnehage og skulefritidsordning vil gje høve til betre ressursutnytting.

I tillegg til dette har Volda kommune frigjort eit bygg og ei tomt som kan avhendast i den opne marknaden. Kostnader som fyl etablering av barnehage i skulebygget kan ein finne inndekning for ved eit eventuelt sal.

Som oppsettet viser, er det avgrensa kor stor økonomisk effekt ein får ved å flytte barnehagen til skulen og opprette oppvekstsenter. Det som ikkje er talfesta er framtidig innsparing i vedlikehaldskostnader knytt til Lauvstad barnehage. Som oppsummeringa av fleire tilstandsrapportar viser må ein i eit 5-10 års perspektiv rekne med kostnader estimert til kring 1 700 000 kr.

I 2007 utarbeidde Rambøll Management ein rapport på oppdrag frå KS: *Felles ledelse i skole og oppvekst*. Mellom fleire hovudkonklusjonar i rapporten kjem det fram at den økonomiske gevinsten ikkje er det mest framståande. Samstundes gir felles leiing pedagogisk utvikling. Samordning av barnehage, barnesteg og ungdomssteg gjer det lettare å skape gode overgangar mellom barnehage og skule for barna. Vidare kjem det fram at felles leiing gir administrativ forenkling.

BARNET SITT BESTE

Jfr barnekonvensjonen artikkel 3, skal denne saka til liks med andre saker som vedkjem barn, ta omsyn *barnets beste*. I all kommunal forvaltning som vedkjem barn skal *barnets beste* vere eit grunnleggande omsyn. Det er eit viktig omsyn, men det er også andre omsyn som skal vektleggast. Ein må vurdere om tilbodet barna får ved ei endring veg opp for dei ulempene endringa fører med seg. Vidare må ein vurdere om dei økonomiske grunnane veg tungt nok til at ein aksepterer ulempene ved ei endring.

Eit sentralt positivt moment er at barnehagen får tilgang til eit nyare bygg med fasilitetar barnehagen ikkje har i dag. Spesialrom for naturfag, skulekjøken, gymsal, symjebasseng og amfi er fasilitetar som gir godt rom for pedagogiske aktivitetar som ikkje ligg til rette på same måte i dag.

Nærleik mellom barnehage og skule kan vidare legge til rette for samarbeid og kjennskap mellom fagmiljøa og som legg til rette for ein trygg og god overgang mellom barnehage og skule.

Barna i barnehagen vil få

- ein tydeleg og trygg eigen barnehagebase
- eigna areal for leik, kvile og måltid
- eit uteområde tilpassa alder og behov
- høve til både aktivitet og ro
- stabile relasjonar til tilsette og andre barn
- naudsynt skjerming frå aktiviteten til eldre elevar

For dei barna som går i barnehagen vil nye omgjevnader vere spanande og positivt, medan andre kan ha større behov for stabilitet.

Om Lauvstad barnehage vert flytta til Dalsfjord skule vil nokre få litt lengre avstand til barnehagen, medan andre får kortare avstand. Det er framleis dei føresette som må transportere barna til barnehagen. Avstanden mellom barnehagen og skulen er ikkje så lang at administrasjonen vurderer at det på nokon måte går på tvers av *barnets beste*.

Ein vurderer at etablering av oppvekstsenter og flytting av barnehagen til Dalsfjord skule kan gi et godt og framtidsretta tilbod til barna. Det vert særleg lagt vekt på kvaliteten på bygningsmassen, tilgangen til gode fasilitetar og mogelegheit for eit tettare fagleg og pedagogisk samarbeid mellom barnehage og skule.

OPNINGSTID OG FERJETIDER

Eitt av argumenta mot flytting av barnehagen er knytt til pendling og ferjetider.

M/F Ørland 50 bilar/cars tlf. 916 81 152					
1065 Volda–Lauvstad			01.01.2023-		
Overfartstid: ca. 25 min.			Takstzone: sjå frammr.no		
Frå Lauvstad	Frå Volda	Frå Lauvstad	Frå Volda	Frå Lauvstad	Frå Volda
Måndag – fredag		Laurdag		Søndag	
0555	0625	-	-	-	-
0720	0750	0720	0750	0720	0750
0820	0850	0820	0850	-	-
0920	0950	0930	1000	0930	1000
1020	1050	1030	1100	1030	1100
1120	1150	1130	1200	-	-
1220	1250	1230	1300	1230	1300
1350	1420	1350	1420	1330	1400
1500	1530	1500	1530	1430	1500
1600	1630	1600	1630	1540	1620
1700	1730	-	-	1700	1730
1820	1850	1750	1820	1830	1900
1920	1950	1930	2000	1930	2000
2050	2120	2030	2100	2030	2100
2150	2220	2140	2220	2140	2220
2250	2320	2310	2340	2250	2320

For rutetider ved jul og nyttår, sjå FRAM-appen eller frammr.no
Søndagsruter på andre helge- og høgtidsdagar.

Revidert 03.01.2023

Dei som har arbeid i Volda sentrum med arbeidstid 08.00-16.00, må ta ferje frå Lauvstad 07.20 og retur frå Volda 16.30.

Vedtektene for dei kommunale barnehagane kjem i møte dei som har eit reelt behov for det. Etter avtale kan dei det gjeld nytte ei opningstid på 10 t og 15 min. Denne opningstida vil ein då tilpasse slik den best høver i høve til ferjetidene.

Frå vedtektene:

Folkestad barnehage og Lauvstad barnehage har ei opningstid på 10 t. 15 min. pr. dag.
Føresette med eit reelt behov i samband med pendling, kan etter avtale med styrar nytte seg av dette tilbodet. Elles så skal barna ikkje ha lengre opphaldstid enn 9 timar pr. dag.
Plassstilbod i desse barnehagane: 80 % plass eller 100 % plass.

SAKSHANDSAMINGSREGLAR

Å flytte barnehagen på Lauvstad og opprette Dalsfjord oppvekstsenter skal handsamast som ei politisk sak. Jfr forvaltningslova skal saka vere tilstrekkeleg opplyst, og verte sendt på offentlig høyring.

Korkje barnehagelova, opplæringslova eller anna regelverk har innhaldsmessige reglar for endring av barnehage- og skulestruktur, det vil seie reglar om når det er lovleg eller ulovleg å legge ned eller flytte ein barnehage eller skule. Avgjersler knytt til barnehage- og skulestruktur ligg i kjerneområdet av den kommunale handlefridomen. Ei avgjersle

må bygge på eit kommunestyre sine økonomiske, politiske og samfunnsmessige prioriteringar.

Generelt er det eit forvaltningsmessig prinsipp at ei sak skal vere forsvarleg klarlagt før det vert teke avgjerd. I saker som gjeld barnehage- og skulestruktur tyder det at kommunestyret skal ha rimeleg kjennskap til synspunkta til dei som vert råka av nedlegginga før det vert gjort vedtak.

Følgjande får difor saka tilsendt for høyringsuttale:

- ✓ Samarbeidsorgana i barnehagen og skulen
- ✓ Grendalaga i Dalsfjorden
- ✓ Arbeidstakarorganisasjonane
- ✓ Verneomboda i barnehagen og skulen
- ✓ Elevrådet ved Dalsfjord skule

Høyringsfristen vert sett 1. desember 2026. Høyringsuttalar må merkast med saksnummer 26/1239.

Volda, 15. oktober 2026

Rune Sjurgard
kommunedirektør

Per Ivar Kongsvik
kommunalsjef